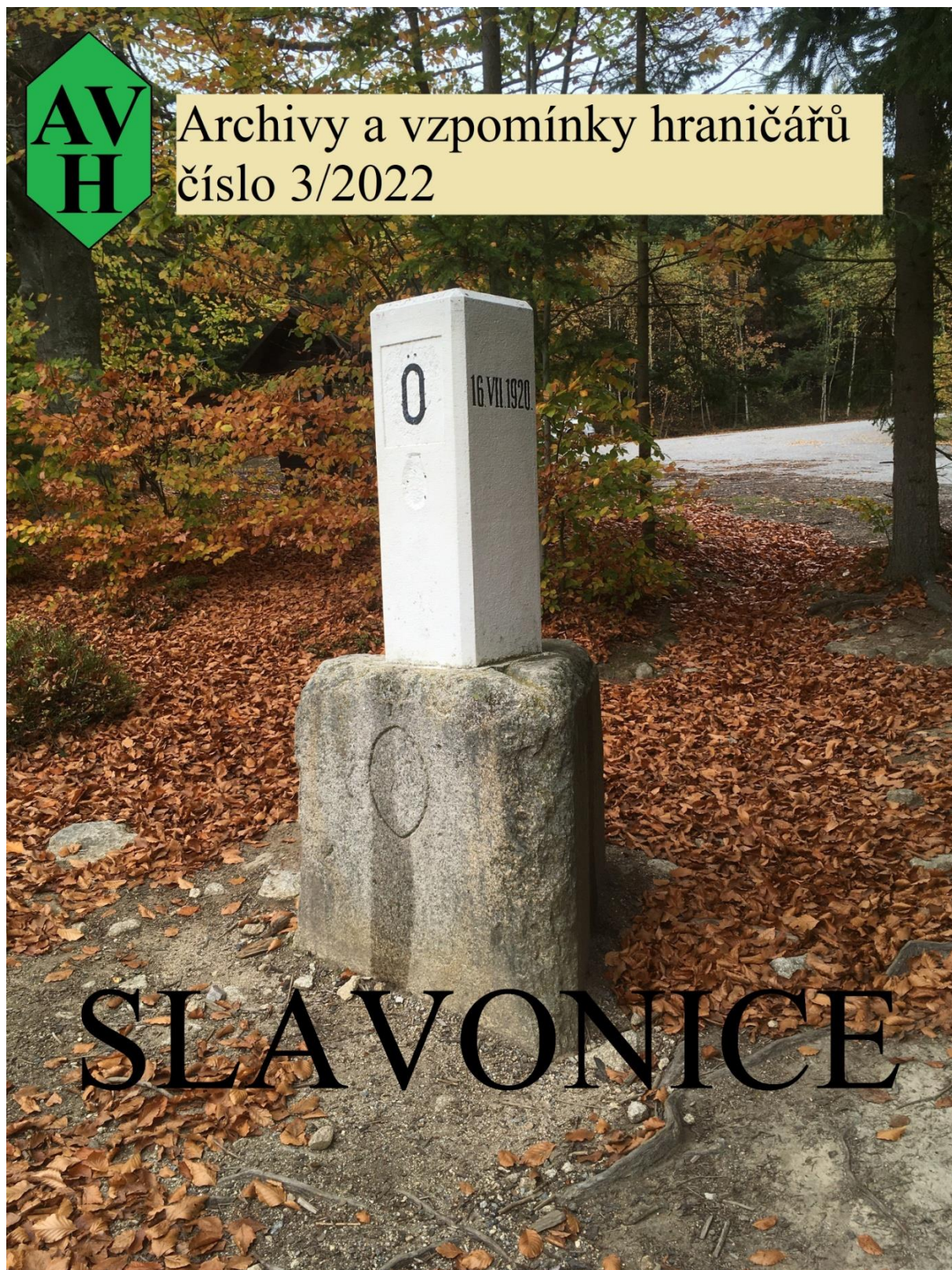

Archivy a vzpomínky hraničářů
číslo 3/2022

SLAVONICE

Slavonice.

Pohraniční město, které se nachází v Jihočeském kraji v okrese Jindřichův Hradec na jihozápadním okraji Moravy. Slavonice leží v nadmořské výšce 512 m a mají 2 282 obyvatel. První písemná zmínka pochází z roku 1260. Asi 2 km západně od obce Maříž, která je součástí Slavonic, pod kótou Čihadlo 700 m, se nachází základní hraniční kámen VII, trojmezí mezi Čechami, Moravou a Dolním Rakouskem.

Historie ochrany státní hranice.

Po zániku Rakousko-Uherska byl průběh státní hranice mezi vznikajícím Československem a Rakouskem určen 18. listopadu 1918 v principu podle staré správní hranice mezi Čechami a Moravou, Dolním a Horním Rakouskem. Průběh státní hranice byl právně zakotven Sant Germainskou smlouvou v roce 1919. Po vzniku Československa v roce 1918 střežila SH do roku 1919 „zděděná“ rakousko-uherská finanční stráž, která byla nahrazena uniformovaným ozbrojeným sborem - Pohraniční finanční stráž. V té době to byla jediná složka, které byla svěřena ochrana státní hranice. Jednalo se o ozbrojený strážní sbor organizovaný podle vzoru armády a četnictva, který měl zabránit podloudnictví a přestupkům proti finančním a celním zákonům. FS byla orgánem celní správy a podléhala ministerstvu financím. Železniční stanice Slavonice byla ustanovena pohraniční přechodovou stanicí do Rakouska a proto zde bylo zřízeno stanoviště celní a finanční stráže. Od r. 1920 zde byla v čekárně žst. Slavonice zřízena služebna československé finanční stráže a to až do roku 1938. Ve stejném období zde byla umístěna expozitura rakouského celního úřadu a to též do roku 1938. Ve Slavonicích byl celní úřad u silnice na Fratres, kde byl silniční přechod. Později byl vybudován celní úřad i v Písečné. V roce 1920 existoval na čs.-rakouské státní hranici malý pohraniční styk do hloubky 5 km. Narušování SH bylo ve 20. letech především z hospodářských důvodů, pašování zboží a potravin. Pohraniční pásmo v roce 1929, ve kterém působila Finanční stráž, bylo do hloubky 15 km.

Po dovolávání se hitlerovského Německa práva po sebeurčení německé menšiny v čs. pohraničí, se zde vytvořila jeho pátá kolona. OSH se orientuje na státobezpečnostní stránku a současně odhaluje značné nedostatky zabezpečení SH. Ke zlepšení bezpečnostní situace ve zfanatizovaném pohraničí došlo k posílení četnických stanic. Toto opatření bylo nedostatečné a proto na západě a severu Čech byly zřízeny četnické pohotovostní oddíly. Obrannost republiky byla zajišťována výstavbou stálých opevnění v ohrožených oblastech. V roce 1936 byla zřízena Stráž obrany státu - SOS. Byla složena z vojenských osob, kádrových příslušníků

četnictva, státní a místní policie, finanční stráž a vybraných kádrových záložníků armády, zaměstnanců ČSD, včetně německých antifašistů a podléhala ministerstvu vnitra. Jednalo se první sled československých branných sil, které tvořilo 31 praporů. Slavonicko spadalo pod 19. prapor SOS se sídlem v Moravských Budějovicích pro okresy Dačice, Moravské Budějovice a Jihlava o počtu 652 mužů. Velitelem byl mjr. Čuta František. 12. prapor SOS se sídlem v Jindřichově Hradci pak pro okresy Jindřichův Hradec, Kamenice nad Lipou, Pelhřimov a Třeboň měl 1059 mužů a velitelem byl mjr. Jaroslav Černík.

Dne 12.3.1938 Německo zabralo Rakousko a tak se postavení FS v r. 1938 stalo v pohraničí s Rakouskem proti fašizovanému obyvatelstvu neudržitelným. Agresivita jihomoravských Němců proti čs. státní správě a úřadům a čs. obyvatelům je velmi realisticky zachycena v kronice města Nová Bystřice z té doby, která zůstala zachována, na rozdíl od kroniky města Slavonice, ve které byly zápisy za období říjen 1938 až květen 1945 kronikářem prof. Theodorem Deimlem zničeny z obavy, že bude stíhán. Sice kroniku v květnu 1945 dopsal, ale již v upravené podobě. Proto rozhodující tíhu OSH nesla SOS, zejména při srážkách s teroristickými bojovkami ozbrojené složky „Freikorps“, kdy bylo v letech 1936-1938 na německé a rakouské hranici s Československem zabito 171 a raněno 404 příslušníků SOS.

Kámen připomínající letopočet 1823, kdy došlo k vymezení hranic soukromých pozemků. Nachází se nedaleko HM VII přímo na SH.

Popis událostí z Památníku četnické stanice Slavonice.

Dne 21.5.1938 v 02:00 hod. bylo nařízeno obsazení státní hranice SOS. Ze 6 příslušníků četnické stanice ve Slavonicích dva ihned nastoupili hlídku v Leštnici. 88% obyvatelstva ve Slavonicích bylo německé národnosti. Po obsazení SH SOS prchali jednotliví Němci do Německem okupovaného Rakouska a vstupovali do vojenské organizace Freikorps. Dne 22.9.1938 byla vyhlášena všeobecná mobilizace v obvodu četnické stanice Slavonice. Do vojenské služby u čs. armády nastoupila jen malá část místních Němců, ostatní uprchli do Rakouska. Z některých pohraničních obcí uteklo téměř veškeré německé obyvatelstvo. Po 29.9.1938 vyvrcholila agrese Němců proti Čechům, na SH byla střelba, začala evakuace čs. státních zaměstnanců a jejich rodin do vnitrozemí. Po mnichovském diktátu byly Slavonice ležící na území obývaném německým obyvatelstvem obsazeny wehrmachtem dne 8.10.1938 mezi 10:00-12:00 hod. a dále německá armáda postoupila do hloubky 10-15 km. Téhož dne byl proveden odsun do čs. vnitrozemí složek SOS, četnictva, Finanční stráž a dalších čs. státních zaměstnanců. Dne 8.10.1938 byli u Českého Rudolce zadrženi 2 příslušníci z četnické stanice Slavonice štáb. strážmíři Zukal Josef a Hron Rudolf. Byli týráni

a odvezení do Waidhofen a.d.Thaya a propuštění byli až za 3 dny. Ode dne 8.10.1938 zahájilo ve Slavonicích svoji činnost německé četnictvo až do r. 1945. Dne 26.10.1938 krátce při průjezdu navštívil Slavonice Hitler a k německému obyvatelstvu promluvil z bunkru u silnice na Slavětín. Hranice byla posunuta do čs. vnitrozemí. Z rakouské strany byla střežena německou celní a finanční stráží doplněnou sudetskými Němci. Konkrétně tato hranice probíhala těsně pod městem Dačice na jeho jižním okraji. Dačice zůstaly krátce české. Na této nově vytvořené hranici byla využita čs. FS, služba byla beze zbraní a konána v provizorních objektech. Ve dnech 14.-16. března 1939 byl wehrmachtem ovládnut zbytek ČSR. Byl vytvořen Protektorát Čechy a Moravy, který se stal součástí německé říše, 30.9.1939 byla činnost čs. finanční stráže na protektorátní hranici ukončena a FS následně zrušena, příslušníci byli převedeni do různých služeb MF. Službu zde začala vykonávat německá pořádková policie.

Rok 1945

Koncem války bylo v prostoru Slavonic a okolí značné soustředění ustupujících vojáků wehrmachtu, zbytek maďarské a slovenské armády, uprchlíků z východu a místních starců, žen a dětí. Město bylo přeplněno. Mezi tím se proháněla stáda dobytka nakažená slintavkou a kulhavkou. Vládl zde chaos. Dne 5.5.1945 byl tajně ustanoven revoluční národní výbor a ten 9. května žádá Němce o převzetí správy města. Oho dne odcházejí poslední zbytky wehrmachtu a v oknech se objevují bílé vlajky. Do čs. rukou byly převzaty pošta, železniční stanice a četnická stanice. Bylo osvobozeno 50. francouzských zajatců, kteří zde byli vězněni a ti se následně a dobrovolně přihlásili do strážní služby na četnické stanici, kterou vykonávali až do 15. června 1945. Francouzští zajatci žili v malých domečcích stojící na ploše dnešního autobusového nádraží. Někteří byli využíváni na zemědělských pracích místními sedláky.

Dne 10. května ve 13:00 hod. přijela do Slavonic Rudá armáda a městské velitelství umístila do hotelu Alfa. Město opustila v polovině září 1945. Ve Starém Hobzí, Českém Rudolci a Hůrkách byly zřízeny zajatecké tábory pro 100.000 vojáků wehrmachtu, kteří byli následně do 20. června 1945 přepravováni vlaky ze Slavonic přes Waidhofen a.d. Thaya do ruských gulagů. Do rakouské okupační zony přepravovala sovětská armáda těžkou vojenskou techniku.

Dne 6.června 1945 přijeli do Slavonic partyzáni plk. Hobzy z Táborska a provedli od 6.do 9. června divoký odsun místních Němců k rakouskému celnímu úřadu. Na zákrok revolučního národního výboru bylo 150 osob vráceno i s rodinami, aby se postarali o dobytek. V květnu 1945 měli být údajně mezi Slavonicemi a Slavětínem zastřeleni tři vedoucí funkcionáři NSDAP z Dačic a jeden čs. udavač.

V roce 1946 následoval odsun německých obyvatel v souladu s postupimskou dohodou a to 2. dubna 1946 odešlo 152 osob a 30. srpna 350 osob. V červnu přes Slavonice po železnici byl prováděn odsun německých obyvatel z Jihlavska. V prvních poválečných dnech bylo čs. území obsazeno spojeneckými armádami, které se podílely na zajišťování pořádku. Působily zde i revoluční gardy, někdy problémové. Byl proveden nábor do četnictva a policie. Vznikaly útvary SNB, Pohotovostní pluk 1 Národní bezpečnosti byl nasazen do pohraničí. V polovině roku 1946 byl Pohotovostní pluk 1 Národní bezpečnosti zrušen a byly vytvořeny 3 pohotovostní pluky SNB se sídly v Plzni, Liberci a v Brně. Dne 4. září 1946 bylo rozhodnutím velitele útvaru SNB 9600 změněno pojmenování pohotovostních pluků na Pohraniční pluky SNB se zaměřením na ochranu státních hranic. Spolu s nimi zajišťovali

ochranu hranic i příslušníci Finanční stráže. V roce 1945 bylo v pohraničí ustanoveno celní pohraniční pásmo, které zasahovalo do hloubky 15 km do vnitrozemí. Na státní hranici byl obnoven pro místní obyvatelstvo malý pohraniční styk oboustranně, který však nedosáhl takové frekvence jako před rokem 1938. Okresní úřad v Dačicích a okresní hejtmanství ve Waidhofen a.d. Thaya vydávaly propustky pro překročení státních hranic pro obchodníky, k návštěvě bohoslužeb v kostelích, zemědělcům k obhospodařování polí, lesů, a dokonce i k návštěvě tanečních zábav. Od roku 1947 byly propustky odebírány čs. úřady a ponechány jen pro závažné návštěvy Rakouska.

Ze vzpomínek tehdejšího člena revolučních gard Ludvíka Štěpána z května 1945.

Skupina bývalých vojáků a mladíků organizovaných v Sokole a Orlu, byla vyzbrojena na četnické stanici v Dačicích a velel jí bývalý důstojník čs. armády. Služebna byla na Horním náměstí a později na celním úřadu. Měla tři družstva a každé střežilo určitý úsek státní hranice. On byl v družstvu, které střežilo úsek od Rapolecké cesty k Maříži. Po lesích chytali vojáky wehrmachtu a sbírali zbraně, které ležely téměř všude. Nejvíce přechodů státní hranice bylo úžlabinou podél slavonického potoka a železniční tratě. Po zjištění narušitele se dvakrát vyzývala výzva k zastavení a pak střelba do vzduchu. Po zadržení narušitele byly osoby umístěny do cely ve Slavonicích a po výslechu druhý den propuštěny.

Dne 12.5. 1945 zahájila činnost četnická stanice ve Slavonicích. Přišel prozatímní velitel štáb. strážmistr Robert Prosecký a čtyři příslušníci SNB strážmistři Josef Klusáček, Antonín Černík, Antonín Zdražil, který odchází 24.1.1946 a Stanislav Tešnar. Všichni pocházeli z Dačicka. Velitel štáb. strážmistr Prosecký odchází ze Slavonic 15.11. 1946. Služebna sídlila na ulici Brněnská 304 a od 1.2.1946 se přesídlila na ulici Růžová 142.

Jiný zdroj uvádí, že první velitel SNB měl k ruce jen jednoho strážmistra SNB. V prvním případě se pravděpodobně jednalo o klasickou stanici SNB a v druhém případě o PS útvar SNB. Sídlo této stanice bylo v budově dnešní pošty. Následně na tuto stanici přicházeli a odcházeli:

<i>stržm. Bohumil Štěpán</i>	od 4.6.1945
<i>stržm. Josef Anděl</i>	od 12.7.1945 do 14.1.1946
<i>stržm. Václav Stiborek</i>	od 15.1.1946 do 1.10.1946
<i>stržm. Ladislav Brym</i>	od 2.2.1946
<i>čekatelé-Alois Mildner, Jaroslav Peška, Ladislav Jančár</i>	od 20.11.1945 do 7.4.1946
<i>čekatel František Hašek</i>	od 22.11.1945 do 1.1.1946
<i>čekatel Jaroslav Wiederlechner</i>	od 22.11.1945 do 23.4.1946
<i>vrchní stržm. Václav Bambas se stává velitel stanice</i>	od 1.2.1946
<i>čekatelé-závodčí Antonín Onráček, Jiří Podešva a Bohumil Plíšek</i>	od 3.4.1946
<i>čekatel-závodčí Vladimír Husa</i>	od 20.5.1946
<i>stržm. Josef Rella</i>	od 15.10.1946

Národní výbor ve spolupráci s četnickou stanicí SNB zajistil 14 Němců za protistátní činnost a ti šli před lidový soud.

V červnu 1946 na všech cestách do Rakouska byly umístěny závory a na železniční trati instalovány zábrany. Na slavonickém potoce u státních hranic byly zbořeny dva vodní mlýny, a to Machův a Karla Gottfrieda.

V roce 1947 se pohraniční útvar stěhuje do budovy bývalého celního úřadu na Fratreské cestě. Služba byla prováděna pochůzkami po státní hranici a začaly se používat první primitivní nástrahovadla-dráty s plechovkami atd. Dne 20 srpna 1947 byli příslušníci SNB Slavonice a Staré Město pronásledováni v lese mezi Stálkovem a Slavonicemi členové UPA-ukrajinské povstalecké armády-banderovci. Těsně před jejich zajištěním, dva z nich spáchali sebevraždu zastřelením.

Po únoru 1948 se podstatně zvýšil tlak na státní hranici a začala činnost zahraničních rozvědek. Do naší republiky byli vysíláni agenti k plnění zpravodajských a diverzních úkolů. Dne 2. prosince 1948 byla přenesena působnost Finanční stráže v celním hraničním pásmu na Pohraniční útvary SNB. Došlo ke zrušení Finanční stráže a značná část příslušníků byla přijata k pohraničním útvarům SNB.

V roce 1949 sloužilo na 10 km úseku státních hranic 18 příslušníků. Operační den byl 24 hodin, služba byla 2x6 hodin, 4 hodiny spánek nebo odpočinek a pak 1 den volna. Docházelo k přetěžování příslušníků střežících státní hranice. S tím hraničním volnem, jak se mu říkalo, to však bývalo povětšinou jinak, jednak byl nedostatek osob a do toho přicházely hlášení po pohřešovaných osobách, kdy volno se rušilo a nastupovalo se do mimořádných služeb. Byly zaváděny pohyblivé a skryté hlídky, které střežily na komunikacích s přístupem k státní hranici. V letech 1949-1950 došlo k oslabení početního stavu, kdy řada příslušníků byla přeřazena k útvarům SNB. Tlak na státní hranici nepolevoval a stav příslušníků byl kritický, proto k 1.10.1949 narukovalo k službě na státní hranici 4 000 vojáků základní služby. V letech 1951-55 měla slavonická rota 46 pohraničnicků.

Dne 12.5. 1949 v nemocnici ve Valticích zemřel příslušník útvaru PS Slavonice Jan Gajda. Pohřben 15. května ve Strmilově, okres Jindřichův Hradec. Bližší údaje o něm nebyly nezjištěny.

Dne 28.6.1950 byly vytrhány 4 kolejová pole na železniční trati Slavonice-Fratres a provoz byl definitivně zrušen. Později se uvažovalo o obnovení železniční trati (1955), a po roce 1989 pro značné finanční náklady a nezájem rakouské strany bylo od tohoto upuštěno.

Do roku 1955 byla sousední styková rota Písečná. Pro velkou vzdálenost mezi těmito rotami, byla v tomto období zřízena četa ve Slavětíně, která podléhala slavonické rotě. Této četě velel škpt. Křištof. Od 1.7. 1955 byla ustanovená samostatná pohraniční rota Slavětín. Styková rota na pravé straně byla 22. pohraniční rota St. Město s dislokací v Dobrohoři a pak Pernárci.

V listopadu 1951 bylo rozkazem ministerstva národní bezpečnosti rozhodnuto o vytýčení zakázaného pásma. Toto zavedení vyvolalo u místního obyvatelstva negativní ohlasy. Toto pásmo kopírovalo ve vzdálenosti zhruba 2 km průběh státní hranice. Zrušeno bylo v roce 1964. Do zakázaného pásma byl zákaz vstupu všech osob nebo pouze v doprovodu příslušníků PS. Nesměly zde pobývat osoby ani žádné stavební objekty, jak obytné, tak hospodářské. Od 28.4.1951 byla obec Leštnice zahrnuta do zakázaného pásma a v roce 1952 bylo 38 obyvatel po šesti letech dosídlení, vystěhováno a 10 stavení bylo zbouráno a srovnáno se zemí. V brzkých jarních dnech, kdy ještě nebudí vegetace, je možno najít základy těchto domů.

Od 1.6.1951 bylo současně zavedeno hraniční pásmo, které navazovalo na zakázané pásmo. Bylo do hloubky 4-6 km dle terénu. Po celou dobu zavedení hraničního pásma byl do něj vstup jen na platné propustky, které vydával Okresní národní výbor v Dačicích, později Okresní národní výbor v Jindřichově Hradci. Pohyb v terénu po setmění byl zakázán. Do Slavonic byl možný příjezd jen od Stálkova, Českého Rudolce, Dačic a Starého Hobzí. Občané starší 15 let s trvalým pobytem ve Slavonicích měli zvláštní legitimaci, kterou vydával Okresní národní výbor v Dačicích. Po zavedení hraničního pásma začaly hlídky PS kontrolovat osoby přijíždějící vlakem od Telče do Slavonic. Hlídky nastupovaly do vlaku v Mutišově. Od 10.6.1953 bylo město zahrnuto do hraničního pásma a zůstalo tak v izolaci. Trasa hraničního pásma vedla po stálkovské silnici, za kostelem Boží muka ke kravínu a k chvaletinské cihelně. K vyjmutí Slavonic z hraničního pásma došlo v roce 1960. Porušení hraničního pásma bylo postihováno jako přestupek až po trestný čin vyzvědačství. Trasa hraničního pásma se přesunula jižně od Slavonic a městu tak skončila jeho izolace. Důvodem ke změně průběhu a režimu pásma byly ekonomické důvody, obhospodařování polností a lesů v tomto prostoru. Propustky poté byly vydávány velitelstvím 4. brigády PS Znojmo.

Výzbroj v 50. letech příslušníků státních hranic byly opakovací pušky vzor 98, samopaly vzor 24 nebo 26, kterým se říkalo podle tvaru pumpičky, signální pistole vzor 44. Začátkem 70. let došlo k přezbrojování, a to samopaly vz. SA-58. Ke spojení se používaly radiostanice o váze 25 kg, nošené na zádech spojaře. Postupně se radiostanice modernizovaly na menší a taky podstatně lehčí. Došlo také k zavedení polních přenosných telefonů-pojítek, které hlídky měly možnost napíchnout na určitých místech a spojit se s rotou. Zpočátku jediným dopravním prostředkem byly jezdečtí a tažní koně. Slavonická rota měla 5-6 jezdeckých koní a 2 tažné, které sloužily převážně k dovozu proviantu a úpravě kontrolního orného pásu. Zpočátku se jezdečtí koně využívaly také ke kontrole orného pásu, ale z výšky není dobře viditelný přehled po stopách jak narušitelů, tak i zvěře, a tak se od toho upustilo, kdy občas docházelo k přehlédnutí stop. Později byly roty vybaveny motocykly-péráky a přibyly terénní auta-Škody 1101. pak GAZy a později začátkem 80. let UAZy.

Situace na státních hranicích do roku 1951 byla pro strážce hranic velmi svízelná, protože nebylo možno zaznamenat pohyb narušitelů přes státní hranici. V tu dobu neexistovaly žádné technické prostředky, které by narušitele zpomalily nebo je zadržely. V tuto dobu byli již narušitelé, kteří přecházeli přes státní hranici dobře vyzbrojení jak pistolemi, granáty i útočnými noži. Agenti byli dobře školeni zpravodajskými službami a věděli o státní hranici daleko víc než jejich ochránci, kteří na státní hranici teprve přicházeli. Narušitelé přecházeli státní hranice ponejvíce v noční době, tj. od 19:00 hod do 23:00 hod. a pak od 03:00 hod. do 07:00 hod. K přechodům jim většinou pomáhaly osoby žijící v pohraničí, které dobře znaly terén k hranici a taky orientační body v terénu např. bývalé cesty nebo vodní toky a v případě Slavonic hlavní silniční komunikace z města do rakouského Fratres a také železniční trať vedoucí do Rakouska.

Rok 1951

V tomto roce se započalo s budováním kontrolních orných pásů, které měly zaznamenat stopy osob směřujících ke státní hranici. Bylo to především na hlavních směrech a taky, kde byl vhodný terén. Tento orný kontrolní pás byl budován v těsné blízkosti státních hranic od 5-10 metrů. Koncem roku bylo přistoupeno k budování hraničního režimu v hraničním

pásmu a tím se zabránilo velkému pohybu osob z vnitrozemí k hranici. Došlo také ke kontrole vlaků a autobusů.

Rota PS Slavonice v tomto roce zadržela 13 osob a byly uskutečněny 2 oficiální proryvy, které se podařilo zjistit. Zjištěno u některých osob z Leštnice, že jsou nápomocní jako převaděči přes státní hranici.

Mapa je vytvořena po roce 1976. Černá čára je trasa EZOH, žlutá vyznačuje průběh SiS s tzv. Mařížskou kapsou.

Rok 1952

Počátkem tohoto roku došlo ke zpevnění státní hranice po stránce ženíjně-technické. Začátkem dubna byly započaty práce na budování drátěného zátarasu v lesním úseku rot Slavonic, Písečné a odloučené četě Kratochvílové hájence. V květnu bylo pokračováno v úpravě kontrolního orného pásu v těsné blízkosti státní hranice. Ten naprosto nevyhovoval, protože byl úmyslně narušován orgány Zollwache-ZW z rakouské strany nebo našimi občany, pracující v blízkosti státní hranice, a proto bylo navrženo přesunout kontrolní orný pás na hranici zakázaného pásma. Dne 24. června 1952 byly do hraničního pásma zahrnuty obce Slavonice, Slup, Jaroslavice, Hrádek, Dyjákovice. Rovněž došlo také v některých místech k přesunutí zakázaného pásma směrem do vnitrozemí. Koncem června začalo minování přednostně v lesních úsecích roty a přímo mezi trojstěnným drátěným zátarasem. Někdy byla minová pole umístěna v terénu. Minování prováděli ženisté armády. Jednalo se o protipěchotní miny PP-MI-D. Na podzim roku 1956 došlo ke zrušení min. Aktivizace miny byla na nástražný drát, nebo na nášlap. Aktivizaci způsobovala zvěř, ptáci, námraza, kdy při výbuchu miny docházelo k poškození DZ. V některých úsecích byly umístěny plechové cedule POZOR MINOVÉ POLE, ale ve skutečnosti tam nebylo nic. EZOH-elektrické zabezpečení hranice.

Bylo použito v letech 1952 až do konce roku 1965. Proud pod vysokým napětím procházel po vodičích střední stěny DZ. Vypínač EZOHu byl na rotě a byl pro celý úsek. Zkrat byl signalizován rozsvícením žárovky u dozorcího, který ihned uvědomil operačního důstojníka a k prověřování vyjížděla poplachová hlídka z roty nebo hlídka v terénu nacházející se poblíž. V letním čase při dobré viditelnosti se za dne EZOH vypínal. Hodně poruch a zkratů bylo způsobováno vysokou trávou při ranní rose a při velkém dešti, kdy se voda v potoce na styku se Slavětínem vylila z koryta a došlo k záplavám. Každý měsíc bylo školení o provozu EZOHu a každá hlídka jdoucí do služby byla obeznámena, zdali je EZOH zapnut či vypnut. K úmrtí pohraničnicků na EZOHu u roty nedošlo.

V polovině května přešel státní hranici do Rakouska Jan Váňa, který byl řidičem autobusu ČSAD. Do Rakouska odešel kvůli obstarání léků. Měl válečná zranění a u nás tehdy požadované léky nebyly. Po roce se rozhodl vrátit do ČSR pro manželku a děti. Chtěl se vrátit stejným úsekem, kudy před rokem odcházel. Z Rakouska se dostal k DZ, který chtěl přestříhat, ale zjistil při jiskření, že je tam proud, a tak se stáhl do Rakouska. Brzy se v tom místě objevila skupina pohraničnicků, a proto se rozhodl přejít na jiném místě. Následující noci přešel v prostoru Leštnice do Maříže, kde byly rozmístěny rozsocháče, zatím bez elektrického proudu, ale nepočítal s tím, že poblíž byla hlídka pohraniční stráže, která jej zadržela. Údajně při první cestě do Rakouska mu měl pomoci slavonický farář Zechmaister, který po něm chtěl, aby převedl do Rakouska ještě další osoby, ale to Váňa odmítl.

Dne 17. září 1952 kolem 06:20 hod. došlo k narušení státní hranice 4 osobami z ČSR do Rakouska v prostoru HM-VII/11 u kóty 556. Narušitelé využili ranní mlhy a pozorovali odchod pohraniční hlídky ze stanoviště. Byli však pozorováni hlídkou československé armády na letecké hlásce za postupu k nově budovanému drátěnému zátarasu a při jeho překonání. Teprve, až byli za hranicí hlídka to nahlásila veliteli roty. Pro včasné vyrozumění příslušníků Sovětské armády, byli narušitelé zadrženi a předáni zpět do naší vlasti. Nesprávným úkolováním hlídky ČSA se podařilo narušitelům překonat státní hranici bez zadržení. Proti veliteli roty byla vyvozena kázeňská opatření a hlídka ČSA byla vystřídána.

V tomto roce došlo k zadržení agenta CIC Doskočila.

Rok 1953

V tomto roce vzniká složka pomocníků PS na základě dobrovolnosti a spontánnosti. Byla velkou posilou PS při ochraně státních hranic.

Dne 6. května v 02:15 hod. 150 m jihovýchodně od kóty 557, došlo k proryvu jednou osobou v prostoru HM VII/10-11.

Dne 21. května v 03 30 hod. v prostoru železniční tratě u Křížku došlo k proryvu jednou osobou u HM VII/11.

Dne 30. června mezi 23-24,00 hod. došlo k proryvu jednou osobou v prostoru HM VII/8-10, kdy převaděčem přes státní hranici byl občan ze Slavonic a jeho milenka měla na starost pohraniční hlídku.

Dne 11. srpna došlo k proryvu státních hranice jednou osobou, která postupovala přes Maříž ke kotě 565 k HM VII/7-8.

Dne 15. srpna v 03:30 hod. došlo k pokusu o ilegální přechod z Rakouska do ČSR, který prostříhal stěnu DZ, a když se zajiskřilo, vrátil se zpět do Rakouska. Pak došel k HM VII/10

a šel k úseku, který nebyl elektrifikován Leštнице-Maříž. Jednalo se o Jana Váňu, který byl ozbrojen pistolí, kleštěmi a buzolou.

Dne 7. října v 09:30 hod. překročil státní hranice rakouský občan Hofbauer, který pásl dobytek a omylem přešel státní hranice. Po zadržení propuštěn.

Dne 1. listopadu přešla z Rakouska 1 osoba od HM VII/7-8, překonala DZ, došla k budově roty a vrátila se zpět do Rakouska. Touto pohraniční akcí chtěl velitel roty zjistit připravenost pohraničních hlídek.

Na podzim měla mít rota Slavonice 52 osob a státní hranici střežila v délce 9 950 m.

Rok 1954

Dne 28. února byl zjištěn kanál britské rozvědky na styku rot Slavonice a St.Město. Toto bylo zjištěno na základě zadržení agenta dne 25. února při přechodu státních hranic z Rakouska do ČSR.

V tomto roce byly zavedeny pohraniční hlídky na koních, které měly za úkol ve vnitrozemí propátrávat terén s narušiteli státních hranic.

V tomto roce došlo ke změně typu roty, kdy na úsek byl zvýšený tlak narušitelů a rota byla typu-61.

Rok 1955

K 1. červenci došlo ke zkrácení střeženého úseku, kdy byla mezi Slavonicemi a Písečnou vytvořena rota Slavětín, čímž se zkrátil střežený úsek od HM VII-VII/12 v délce 8 280 m.

Dne 16. srpna v 20 00 hod. došlo v prostoru 700 m západně od budovy roty k pokusu o ilegální přechod státních hranic z ČSR do Rakouska, a to dvěma bratry Leo a Vilémem Hebkých z Olomouce, kdy Vilém Hebký byl při pokusu zdolání DZ zasažen elektrickým proudem a na místě usmrcen. Jeho bratr Leo, když to viděl, tak utíkal směrem do vnitrozemí. V okamžiku doteku Viléma Hebkého o vodič elektrického proudu došlo k záblesku, který zpozorovala hlídka Dozor státní hranice a viděla od DZ utíkat osobu, a tak nařídil velitel hlídky členu hlídky, aby osobě nadběhl a sám utíkal za ní. Leo Hebký se stočil směrem k budově roty, kde byl zadržen strážným roty. Lea odvedl do budovy roty k DDR por. Noskovi. Ten po výsledku zadrženého vyhlásil pohraniční poplach. Bylo provedeno zakrytí státní hranice a do prostoru se vydal DDR s pátrací skupinou, kde našli mrtvolu Viléma Hebkého.

Po odchodu sovětské armády z okupační zóny v Rakousku dne 19.9.1955 byla ochrana státní hranice s Rakouskem posílena. Od okupace Rakouska spojenci, přiléhala sovětská zóna v Dolním Rakousku ke státní hranici a bývalo běžné, že Sověti předávali čs. straně zadržené osoby, které přešly nelegálně státní hranici.

Dne 27. září o půlnoci se do prostoru DZ dostali dva bratři Petrovičové z Hliníku nad Hronom. Starší Imrich prostřihával střední stěnu DZ a byl zasažen elektrickým proudem a na místě zemřel. U něj byla nalezena nabitá pistole, ráže 9 mm, 3 kusy ostrých nábojů, jedna dýka, mapa, izolované kleště, gumové rukavice, vysvědčení ze školy, slovník česko-francouzský, ¼ l slivovice a pár drobností.

Šetřením bylo zjištěno, že na přechod státních hranic se dopředu připravovali, o čemž svědčí nalezené věci. Původně chtěli překročit státní hranice do Rakouska v prostoru

Petržalky, ale pro velké množství osob pohybující se kolem státní hranice od toho upustili a odjeli do Brna směrem na Jemnici, odkud postupovali pěšky směrem ke Slavonicím.

Dne 5. listopadu v úseku roty Písečná došlo k dalšímu usmrcení narušitele v DZ, kterým byl občan polského původu.

Dne 7. prosince nalezla pohraniční hlídka Dozor, při kontrole DZ, u styku s rotou Slavětín, na elektrifikované stěně opřený dřevěný žebřík. Šetřením bylo zjištěno, že narušení státní hranice mají na svědomí dva mladíci, a to Leopold Voral z Bolíkova a Zdeněk Smažil z Mutišova, kteří si v Mutišově zhotovili žebřík a s ním se dostali k DZ, aniž došlo ke zkratu na EZOH. Mladíci poté pracovali u rolníka v Rakousku, ale jejich záměr dostat se do Anglie jim nevyšel, a tak se po týdnu vrátili zpět do ČSR.

Rok 1956

Dne 10. října v 23:40 hod. došlo k proryvu státních hranic jednou osobou. Narušitel překonal DZ pomocí žebříku a dne 12. října byl rakouskými orgány předán zpět do ČSR. Jednalo se o občana Vicana ze Slavonic. Pohraniční hlídka nedbale prováděla výkon služby, kdy služební pes navětril osobu, nečinila v tomto případě žádná opatření.

V tomto roce dalo by se říci, končí éra agentů chodců. DZ s vysokým napětím byl pro ně velkou překážkou, která jim znemožnila ilegální přechod přes státní hranici.

Rok 1957

Dne 21. prosince organizoval 1. prapor PS Jemnice pohraniční cvičení za účelem zadržení cvičného narušitele.

Rok 1958

Dne 29. července předána rakouským orgánům ZW nezletilá dívka, která přešla omylem státní hranice v prostoru roty Písečná.

Dne 27. srpna byl zadržen rakouský občan Heinz Reinke u Leštnice před DZ pohraniční hlídkou. Předán rakouským orgánům ZW.

V noci z 29. na 30. října byl zjištěn pokus o narušení státní hranice z ČSR do Rakouska v prostoru HM VII/1, kdy byl přestřihán DZ. Narušitelé při pohraniční operaci byli zadrženi v prostoru Starého Města.

V tomto roce došlo k nařízení pro velitele roty-vypínat EZOH jen na rozkaz velitele praporu nebo brigády.

Rok 1959

Dne 17. ledna se pohraniční hlídka velená ke kontrole vlaku přivedla do podnapilého stavu, že nabyla schopna vykonávat výkon služby.

Dne 24. února došlo k usmrcení služebního psa Zuza elektrickým proudem z DZ. Vinu nese des. Koutský, velitel družstva psůvodů.

Dne 3. června ve 23:55 hod. v prostoru HM VII/8, byl v DZ usmrcen Bronislav Bronczik a zadržen Kurt Kvas, oba polští občané. Kvas po zadržení vypověděl, že ilegálně přešli státní hranice z Polska do ČSR v prostoru Broumov a vlakem jeli přes Jihlavu do Slavonic. Poté odešli do lesa západně a tam pozorovali činnost pohraničních hlídek. Ve 23:30 hod. se vydali k státní hranici a signální stěnu podlezli a při prolézání DZ byl Bronczik zasažen elektrickým proudem a na místě byl mrtev. Kvas se vrátil zpět a v 00:15 hod. byl zadržen pohraniční hlídkou.

Dne 16. září v 09:40 hod. v úseku sousední pohraniční roty St. Město, 8 metrů od styku s rotou Slavonice došlo v EZOH k usmrcení narušitele státních hranic, kdy se jednalo o polského občana Jana Bryzychceho z Poznaně, ostatní iniciále nebylo možno zjistit z důvodu ohořelého a zakrváceného občanského průkazu. Postupoval hluchým prostorem, takže pozorovací hlídka 350 m od rozhraní rot na něj neviděla, až když zjistila kouř v DZ. Narušitel měl u sebe mapu Polska a Evropy, buzolu a osobní věci.

Dne 6. října v 17:00 hod. přijeli na návštěvu rotu náčelník HS PS s velitelem znojenské brigády.

Průběžně narušována státní hranice jak našimi občany státního statku, kteří chodí vykonávat potřebu do lesíka na rakouském území, tak i rakouskými zemědělci pracující v těsné blízkosti státní hranice.

V letním období se EZOH přes den vypínal z důvodu rostoucí trávy a v listopadu byl zapnut po celý den.

V tomto roce došlo v rámci praporu Jemnice k zadržení 12 narušitelů a z toho slavonická rota jich zadržela 7.

Rok 1960

Dne 9. února se svob. Jelen vzdalil ze stanoviště strážného roty a DDR des. Šiško toto neřešil. Následoval trest, des. Šiško byl zbaven funkce DDR a svob. Jelen byl odvelen z roty.

Dne 2. srpna v 04:45 hod. došlo k pokusu o narušení státní hranice u sousední pohraniční roty St.Město, kde byly zjištěny stopy na orném pásu. Byl vyhlášen pohraniční poplach a sousední roty vytvořily clonu k zadržení narušitele.

Dne 26. srpna v 03:30 hod. došlo k podobnému případu narušení státní hranice, tentokrát u sousední roty Slavětín.

V rámci reorganizace krajů v roce 1960 byl zrušen Jihlavský kraj, tím i okres Dačice a Slavonice byly od 1. července zahrnuty do Jihočeského kraje, okresu Jindřichův Hradec.

V tomto roce skončily jezdecké hlídky na koních. EZOH byl v denní době vypínán.

Rok 1961

Dne 30. ledna došlo k velké sněhové vánici, která zkratovala pravou stranu DZ.

Dne 20. března ve 12:00 hod. byl na upozornění občana ze Slavonic na podezřelou osobu zadržen narušitel státních hranic, který přijel vlakem do Slavonic a pohraniční hlídka prováděla nedbale kontrolu osob na nádraží.

V červnu došlo k provedení průzkumu a vytipování nové trasy DZ, která se má budovat v příštím roce.

Dne 21. června ve 23:50 hod. došlo ke zkratu na vodiči EZOH a příčinou byla spálená toulavá kočka.

Dne 7. srpna byli rakouským orgánům ZW předáni zpět dva rakouští občané, kteří nevědomky přešli státní hranice v prostoru sousední roty Slavětín, kde byli zadrženi.

Během srpna došlo k několika narušení státní hranice z rakouské strany osobami, které se vrátily zpět. Jednalo se o prostor HM VII/10.

Rok 1962

Dne 31. prosince ve 21:40 hod. spáchal sebevraždu zastřelením ze samopalu SA-58 voj. Jiří Richter, který byl velen jako stráž roty. Šel zkontrolovat střežené objekty a za chvíli uslyšel člen hlídky výstřel a výkřik. Richter ležel na zemi v bezvědomí s prostřeleným břichem. Ihned byl převezen do nemocnice v Dačicích, kde v 02,15 hod. zemřel. Nebylo zjištěno, zdali se jedná o sebevraždu nebo nešťastnou náhodu.

Rok 1963

EZOH pohraniční roty Slavonice měl 3 strany úseků. Pravou, střední a levou stranu. Podle zkratování se vědělo o pravděpodobném místě narušení, do kterého byl pak směřován zásah hlídky k prověření zkratu.

Rok 1964

Dne 22. března došlo k těžkému úrazu voj. Františka Duly pádem ze střechy občana Rešla, kterému opravoval střechu.

Dne 1. května došlo k požáru hotelu Hraničář ve Slavonicích. Pomáhali hasit i pohraničníci roty.

Rok 1965

V noci ze 14. na 15. června byl při pohraniční akci zadržen v Leštnici na vnější straně DZ podnapilý rakouský občan Erich Hofer z Gross Taxenu, který zabloudil. Vrácen zpět do Rakouska.

V září byla zavedena nová signalizace U-60.

Dne 16. října se svob. Kvítek na vycházce uvedl do podnapilého stavu a jel na motorce. U osady Skalka havaroval, zranil se a byl převezen do Dačické nemocnice. Koncem roku dochází k vypnutí elektrického proudu z DZ a přechází se na nízko proudovou signalizaci.

Rok 1966

V letech 1966 -1971 byla Pohraniční stráž podřízena ministerstvu národní obrany, resp. k pozemnímu vojsku ČSLA. Byly zrušeny prapory a ty sloužily jako výcviková střediska. Roty PS byly řízeny z operačního oddělení brigád. V tomto období byl bezpečnostní charakter

služby při OSH upozaděn a na rotách byl kladen důraz na vojsový výcvik. Byly dodány na rotu obrněné transportéry a protipěchotní zbraně.

Dne 28. února došlo k pokousání voj. Lošáka, který přitiskl ohon psa Haryho, ten se lekl a kousl jej do obličeje. Událost se stala na stanovišti Pastviny. Lošák ošetřen na rotě a převezzen do dačické nemocnice. V dubnu byly stavěny nové sloupy linkového spojení a postaveny nové pozorovatelné Pastviny, Triangl a Větroň.

Dne 24. května čet. abs. Dolejší a voj. Polák na Strážném kopci vystřelili 12. nábojů. Kázeňsky potrestáni.

Dne 24. června v 02:15 hod. došlo k proryvu 1 osobou na úseku L-8, k HM VII/10, ve 02:10 hod. došlo ke zkratu na signalizaci U-60. Prověřovací hlídka příčinu nezjistila až další hlídka v 03,15 hod. zjistila další hlídka stopy na KP a nález polobotky č.8. Při akci došlo ke ztrátě signální pistole.

Dne 7. srpna voj. Vaněk a voj. Švejdar se v hostinci v Chvaletíně přivedli do podnapilého stavu, přičemž se vzdálili 2,5 km od svého stanoviště. Byli odvezeni autem na rotu a potrestáni.

Dne 19. srpna ve 12:00 hod. byl v hostinci Hraníčář, zadržen Karel Mrva z Hodic, který se občana Linharta dotazoval na státní hranici. Byl bez dokladů a podnapilý. Ve 14:30 hod. propuštěn.

Dne 10. listopadu v 15:00 hod. byl přejet motocyklem občana Pazderky z Maříže služební pes Ary, který se psovodovi Vláčilovi utrhł z vodítka a vběhl pod motorku. Pes na následky zranění zemřel.

V prosinci velitel hlídky voj. Ferenc umožnil spojení (soulož) voj. Lošáka s brigádníci a za to byli oba kázeňsky potrestáni.

Rok 1967

Dne 18. února v 11:50 hod. zjištěn poznatek, že v lese mezi Starým Městem se pohybuje muž, který se skrývá. Bylo provedeno zakrytí státní hranice pohraničními hlídkami, které bylo v 19:00 hod. zrušeno. Zjištěno, že se jedná o pytláka, který střelil srnu a snažil se jí ukrýt. Předán OO-VB Slavonice.

Dne 6. června mezi 17:05 až 17:25 hod. došlo k silné vichřici a krupobití, kdy byla zničena U-60 a rozbitá okna a krytina u roty.

Dne 29. prosince byl udělen pohraniční rotě Slavonice velitelem brigády titul Vzorná rota.

Rok 1968

Dne 9. srpna ve 21:40 hod. došlo k proryvu státních hranic dvěma osobami do Rakouska u HM VII/4.

Dne 17. září v 00:01 hod. bylo v prostoru HM VII/11, zadrženo 5 narušitelů, kteří se pokusili o přechod do Rakouska.

Dne 27. září v 05:10 hod. došlo k proryvu státních hranice v prostoru stanoviště Keř 2 osobami, které se přes signální stěnu dostaly pomocí žebříku.

Srpnové události roku 1968. První tank sovětské armády dojel nad Pajdalovu samotu 22. srpna v 07:32 hod. a vrátil se zpět k Písečné. V 10:45 hod. přijely tři tanky od Starého

Města, zůstaly u hřbitova a jejich velitel šel na místní národní výbor, kde mu bylo sděleno, že nejsou vítáni. Od 26. srpna v 07:45 hod. projížděly celý den od Starého Hobzí vojenské kolony přes Slavonice směrem na Jindřichův Hradec. Jednotka o síle 50 vojáků zůstala v lese na Strážném kopci, tři tanky byly umístěny nad Pajdalem a tři tanky v Maříži. Dne 16. září sovětská armáda ze Slavonic a okolí odjela.

Po 21. srpnu 1968 byl krátkodobě umožněn vstup do Rakouska po silnici na Fratres. Brána v ŽTZ byla otevřena. Někteří občané ze Slavonic šli hledat do Rakouska zaměstnání, ale všichni se pak vrátili zpět. Po 24. srpnu, začali rakouské orgány Gendarmerie a Zollwache vracet čs. občany do ČSSR s odkazem, aby využili oficiální cesty do Rakouska přes hraniční přechody. Jeden z čs. občanů ze Slavonic byl za svého druhého pobytu v Rakousku získán ke spolupráci s CIA jako spící agent. V roce 1975 s ním byla spolupráce obnovena, kdy jako funkcionář KSČ začal plnit zpravodajské úkoly. Odhalen byl čs. kontrarozvědkou v roce 1989 a dán do vazby. Později byl propuštěn a v roce 2004 mu vyšla kniha Průlom.

Dne 22. srpna 1968 bylo na střeše roty vytvořeno kulometné hnízdo, kdy směr střelby mířil do vnitrozemí.

Do roku 1969 rukovali k PS vojáci základní služby v jednom termínu, a to na 26 měsíců. Od roku 1969 se rukovalo ve dvou termínech, a to začátkem dubna a října na 24 měsíců.

Rok 1969

Dne 25. července v 00:35 hod. došlo k proryvu státních hranic 2 osobami v prostoru stanoviště Keř HM VII/8.

Dne 13. listopadu v 18:00 hod. došlo k proryvu státních hranic 1 osobou v prostoru HM VII/1. Narušitel šel od Maříže, drátěný zátaras překonal prolezením a prošel asi 1000 m od hlídky.

Dne 24. prosince v 19:05 hod. zběhl z roty pohraničník Jan Dřejček, řidič vozidla GAZ, který byl toho dne velen od 16:30 – 18:00 hod. do služby jako stráž roty. Po štedrovečerní večeři odešel k dozorčímu roty, že potřebuje nastartovat auto, aby se trochu prohřálo a zkontrolovat jeho nastartování v případě výjezdu. V 19:00 hod. došlo ke zkratu na úseku L-8, k jeho prověření vyjela poplachová hlídka, která zjistila stopy ve sněhu mířící k budově rakouského CÚ Fratres. Hlídka viděla rozsvícení světel v budově služebny Zollwache. Zběh překonal signální stěnu prolezením a vypadl mu vánoční balíček. V roce 2011 se omlouval tehdejšímu veliteli roty mjr. Řezníčkovi, že mu svým zběhnutím nechtěně způsobil problémy a rozhodně nechtěl pošpinit Pohraniční stráž.

Rok 1970

Dne 1. dubna od 08:45 hod. byla nařízena zesílená ochrana státních hranic na základě poznatku, že 4 lesní dělníci se mají pokusit přejít přes hranice do Rakouska.

Dne 4. května kolem 16 hodiny byl oblet rakouského vrtulníku, který přiletěl od Fratres a vyhodil bedničku. Druhý den v 08:20 hod. opět oblet nad státní hranicí kolem HM VIII/5-8, vrátil se do Fratres.

Dne 5. prosince v 18:45 hod. došlo k proryvu státních hranic do Rakouska v prostoru HM VII/11-12, kdy 2. narušitelé překonali týlovou signalizaci prolezením a lesem se dostali

k DZ, který překonali prolezením a pokračovali přes státní hranici do Rakouska. V místě narušení byla nalezena dětská čepice.

Začátkem 70. let dochází za tzv. normalizace k politickým čistkám u vojáků z povolání, kdy řada z nich opustila Pohraniční stráž. Stav funkcionářů roty Slavonice to nepostihlo.

V tomto roce byly postaveny dva finské domky pro rodiny funkcionářů roty na ulici Jiřího Wolкера.

Rok 1971

Dne 11. dubna v 15:35 hod. přeletělo z Rakouska letadlo ve výši 500 m, prolétlo Slavonicemi a nad čs. územím letělo směrem na Staré Město.

Dne 8. srpna v 21:05 hod. došlo k proryvu státních hranic do Rakouska v prostoru HM VII/8-9, dva narušitelé překonali týlovou signalizaci bez podání signálu, vodiče obalili igelitovou pláštěnkou, strhli 3 spodní vodiče a prolezli. Státní hranici překročili v prostoru obce Fratres.

Rok 1972

K 1. lednu 1972 přechází Pohraniční stráž od ministerstva národní obrany do podřízenosti federálního ministerstva vnitra. Od 1. června je zaveden jednotný systém OSH. Byly obnoveny pohraniční prapory a tím i třístupňové velení rota-prapor-brigáda. Byly zaváděny nové prvky v ochraně státních hranic jako skupina překrytí, začalo se využívat SUPů samoúčících psů.

Dne 9. ledna v 08,14 hod. došlo k proryvu státních hranic do Rakouska 1 osobou v úseku 6-7 v katastru obce Maříž. Narušitel postupoval po silnici ze Starého Města do Slavonic a DZ překonal prolezením.

Dne 7. března v 20:30 hod. byl zadržen občan NDR Norbert Karrasch z Drážďan, který se poté dopustil násilí na veliteli roty mjr. Řezníčkovi, kdy jej uhodil do obličeje a strhl mu nárameníky. Byl mu prokázán úmysl překročení státních hranic.

Dne 6. dubna v 01:08 hod. došlo k proryvu státních hranic na Pastvinách, v úseku P-6, Narušitel překonal DZ pomocí žebříku, který odcizil občanu Furikovi z Maříže. Šetřením bylo zjištěno, že proryv uskutečnil občan Koudela z Maříže.

Dne 27. července v 16:45 hod. v prostoru Strážního kopce byli zadrženi 3 narušitelé z Pelhřimova po kterých bylo vyhlášeno celostátní pátrání.

Dne 14. prosince v 20:45 hod. došlo k pokusu o přechod z Rakouska do ČSSR neznámou osobou v pravé části úseku, kde byla nalezena rukavice. Jednalo se o rakouskou občanku, která trpěla duševní poruchou. Druhý den dopoledne na hraničním přechodu Nová Bystřice byla předána rakouským orgánům.

Rok 1973

Dne 26. května v 14:45 hod. u Piketu byli zadrženi 2 občané Rakouska, kteří nevědomky přešli státní hranici. Ve večerních hodinách byli vráceni přes hraniční přechod Nová Bystřice do Rakouska.

Dne 20. června v 10:00 hod. byl přelet vrtulníku od Fratres podél státní hranice v hloubce 400 m nad čs. územím. Totéž bylo uskutečněno ve 20:00 hod.

Rok 1974

Dne 1. dubna byl u pily zadržen Miroslav Kincl z Mirošova.

Dne 14. dubna v 10:00 hod. byli zadrženi 2 rakouští občané z Vídně, kteří seděli na našem území u HM VII/8.

Dne 8. června v 16:00 hod. byl zadržen Bohumil Franci z Pardubic, který u Leštnice překonal DZ a před HM VII/4 byl zadržen pohraniční hlídkou po varovném výstřelu.

Dne 23. října byla u HM VII/10 zadržena rumunská rodina, která se domáhala vstupu na naše území, kdy si chtěli zkrátit cestu z Rakouska do Polska.

Rok 1975

Dne 16. března zadrženi 4 Rakušané u HM VII/9, kteří neoprávněně přešli na naše území.
Dne 17. června v 14:00 hod. byl zadržen občan NDR, který u sebe měl mapu s vyznačenou trasou k státní hranici.

Dne 28. září byl zadržen rakouský občan, který neoprávněně přešel státní hranici u HM VII/12. Večer předán na hraničním přechodu Nová Bystřice rakouským orgánům.

V polovině 70. let začala probíhat modernizace ŽTZ a zavedení nových systémů signální stěny U-70, současně došlo k přesunutí trasy signální stěny do vnitrozemí s možností schůdnějšího terénu a lepšího zásahu pohraničních hlídek. Vznikla tím tzv. mařížská kapsa, kdy obec Maříž byla uzavřena signální stěnou a vstup do ní byl přes otevřená vrata, u kterých byla hlídka PS. V prostorech s možností překonání signální stěny vozidly byly instalovány betonové jehly a železní ježci.

Rok 1976

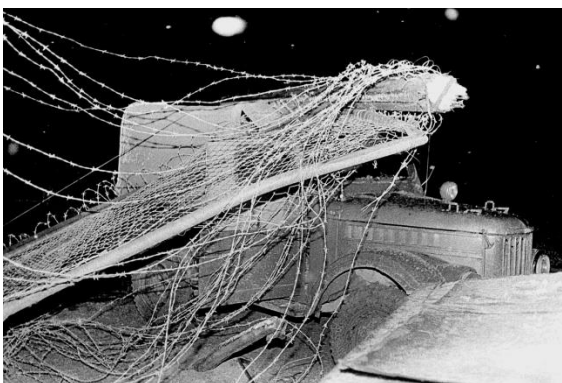
Dne 3. dubna v 21:00 hod. došlo k použití zbraně voj. Šefčíkem a voj. Richterem u HM VII/1, kdy na signál překrývali státní hranici a proti nim z křoví vyrazil divočák. Varovný výstřel byl oprávněný.

Dne 11. dubna v 12:00 hod. došlo k narušení vzdušného prostoru naší republiky. Nad HM VII/6, do hloubky 2 km na naše území vletělo letadlo, které se zpátky vracelo ve 12:05 hod. nad HM VII/11.

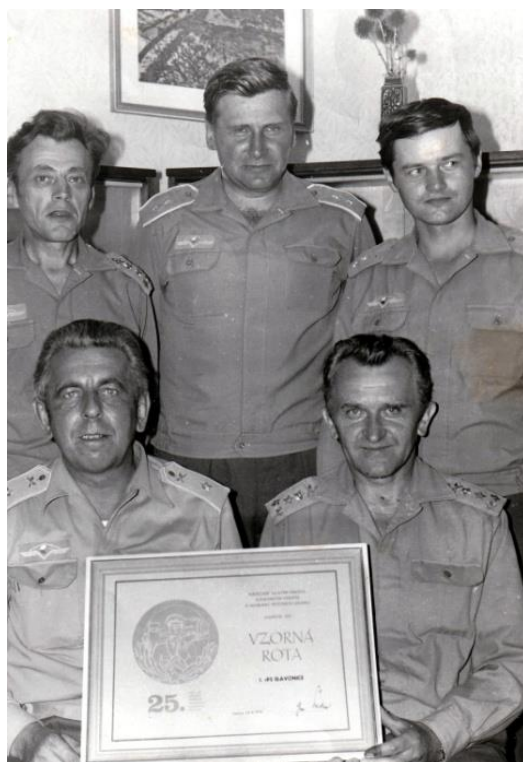
Dne 1. listopadu v 21:00 hod. byl při kontrole z vlaku na nádraží ČSD ve Slavonicích, zadržen Ondřej Svatoň z Prahy, který měl u sebe kompas, česko-německý slovník, akutol spray-desinfekce. Byl mu prokázán úmysl překročení státních hranic do Rakouska.

Dne 3. prosince v 19:00 byl zadržen KZO Helis Josef, 12.1.1935, Gottwaldov (Zlín), recidivista vykradač chat, podvody, vloupačky . Z Jemnice přes Dešnou do Slavonic pěšky a stopem, žádal mjr. Noska o peníze, který jej zadržel. Úmysl k překročení SH vyloučen, předán Veřejné bezpečnosti v Třebíči.

Dopravní nehoda 31.12.1976 – Fotodokumentace.

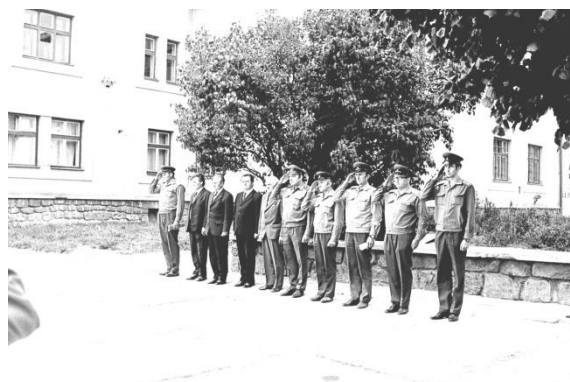

Dne 31. prosince v 18,30 hod. došlo k havárii služ. vozidla GAZ v osadě Maříž, HM VII/6, voj. Dvořák Václav předal řízení vozidla voj. Krumlovi Josefu, který sjel do příkopu a narazil do budovy (stanoviště KH) . Předtím se oba přivedli do podnapilého stavu a opustili stanoviště. Byla zpracována dokumentace pro vojenský obvodový soud.

*V roce 1976 získala rPS Slavonice titul „Vzorná rota“ diplom, podepsal generál F. Šádek
23.8. 1976*

*Na snímku zleva sedí VR mjr. Rudolf Nosek a ZVP kpt. František Šplíchal, za nimi stojí
kpt. Milan Bláha vel. I. čety, prap. Jiří Dvorský výkon. prap. a rtm. Jan Houzar technik roty.*

Na snímcích je zachycen slavnostní ceremoniál z předávání titulu „Vzorná rota“, kterého se zúčastnili všichni příslušníci roty, zástupci velitelství praporu z Jemnice a hosté. Slavnostní oběd se podával na nádvoří roty. Hrála kapela složená z pohraničnicků roty Slavonice.

Rok 1977

Dne 14. ledna v 19:00 hod spáchal sebevraždu VR mjr. Rudolf Nosek. Zastřelil se doma v ložnici, vlastní pistolí ráže 6,35 mm.

Dne 28. prosince v 06:14 hod. došlo k proryvu státních hranic v úseku 16 směrem na HM VII/9, dvěma polskými občany, třetí byl v pohraniční akci zadržen zpravodajci u Bolíkova. Jednalo se o převaděče, který je přivedl k DZ, a poté se vrátil do vnitrozemí, kde byl zadržen.

Dne 17.7.1978 došlo k nehodě služebního vozidla UAZ, kterou způsobil voj. Černochoch nepřiměřenou rychlostí na stanovišti číslo 45.

Rok 1978

Dne 28. března v 23:18 hod. došlo ke zběhnutí pohraničnicka roty voj. Jána Gnipa, který byl na vycházce a tam se uvedl do podnapilého stavu a zběhl.

Dne 23. září v 16:15 hod. byl zadržen rakouský občan Hitwich Kober z Vídně na silnici z Leštnice do Maříže, který sbíral houby a nevědomky přešel státní hranici. Ve večerních hodinách byl na hraničním přechodu Nová Bystřice předán rakouským orgánům.

Dne 15. listopadu přechází 1 pohraniční rota Slavonice od 4. znojenské pohraniční brigády k 15. pohraniční brigádě České Budějovice a v sestavě je poté uváděna jako 18. pohraniční rota.

Rok 1979

Dne 24. března v 10:55 hod. si svob. Křížánek na technické hlídce prostřelil levou dlaň ruky při manipulaci se zbraní.

Dne 27. dubna v 10:30 hod. požila pohraniční hlídka voj. Sedý a voj. Radula alkohol ve službě. Potrestání velitelem roty.

Dne 3. září v 16:20 hod. došlo k zadržení 3 občanů NDR na Pastvinách, kteří prošli úsekem P-18 a poté byli zadrženi poplachovou hlídkou.

Rok 1980

Dne 29. března byl zadržen hlídkou VB pohraničník roty voj. Škrabal, který byl na vycházce, tam se opil, zcizil jízdní kolo a byl agresivní vůči hlídce Veřejné bezpečnosti, která jej zadržela.

Dne 8. září v 05:35 hod. byl zadržen Antonín Hála z Prahy, po překonání DZ, úseku P-18, 45 m před státní hranicí, HM VII/8 poplachovou hlídkou.

Dne 20. prosince ve 20:42 hod. došlo ke zběhnutí pohraničníka roty voj. Luboše Šímy, který zběhl ze služby pátrače v úseku L-11, blízko vrat na Fratres. Druhého dne po ránu byla zaznamenána zvýšená aktivita osob a vozidel u služebny ZW, Fratres. V místě narušení státní hranice zběhem Šímou prováděli příslušníci ZW průzkum a fotografování.

Vzpomínka pamětníka.

Po dlouhých letech si vzpomínám na ten osudový den naší roty, kdy zběhl pátrač Luboš Šíma do Rakouska. Byl to normální, bezproblémový, tichý kluk. Pocházel kousek od Slavonic, a to z Nové Bystřice. Byl nástupní ročník jaro 1980 a po výcviku v Suchdolu nad Lužnicí byl zařazen na 18. pohraniční rotu do Slavonic jako pátrač. Já jsem dostal za úkol zavádět ho do služby a celou dobu se ani náznakem nezmínil, že by chtěl dezertovat.

Dne 20.12.1980, při jedné z jeho samostatných služeb, prošlápl dráty za rotou a utekl do Rakouska. Stalo se to asi takto, on sloužil ve městě asi od 16:00 do 21:00 hod. a já jej střídal na stanovišti. Měl jsem tehdy službu od 20:00 do 24:00 hod. Při střetnutí jsme normálně pokecali, předali si poznatky, žádné nebyly a on šel směrem k rotě. Když přišel k hlavnímu tahu signální stěny, kde byla brána k rotě, prošel kolem strážného roty a pokračoval k budově roty. Jelikož rota byla umístěna za hlavním tahem signální stěny, byla kolem ní obehnána signálka tzv. pytlem, jak jsme jí říkali. Za rotou se nacházela brána, kterou vyjízděla technika v případě pohraničního poplachu-poplachová hlídka, skupina překrytí. Šíma minul budovu roty a pokračoval kolem pomocné signální stěny a v úseku vrat prošlápl dráty, prolezl a pokračoval směrem na rakouskou vesnici Fratres. Vzhledem k tomu, že při zkratu pomocné signální stěny kolem roty se prověřovalo tzv. v papučích, „langsam“, nebyl ani vyhlášen pohraniční poplach. Psovod poplachovky, prověřoval úsek bez psa, protože se domníval, že zkrat způsobila zvěř nebo povětrnostní podmínky a jaké bylo jeho překvapení, když v kontrolním poli uviděl stopy směřující do Rakouska. Rychle se vrátil na rotu pro psa Freda, nasadil jej na stopu a pronásledoval Šímu. Samozřejmě, Šíma už byl dávno pryč. Vzal s sebou pátračskou pistoli vzor. 50 a 16 kusů nábojů. Pátračskou tašku zanechal u signální stěny. Já, když jsem odsloužil službu a vracel se k rotě, byl jsem velmi překvapen, co se děje. Slavonická rota stála v dolině a z města na ní nebylo vidět. Po zdolání kopce před rotou, jsem zůstal v němém úžasu. Demarkace byla nasvícena jako ve dne, všude kolem pohyb a chaos.

Po příchodu k vratům na hlavním tahu signální stěny, která byla v noci zavřená, mi je otevíral strážný a sdělil, že je na rotě velký průser a že mám čekat u brány. Po chvíli si pro mě přišel nějaký důstojník asi z praporu nebo brigády a jemu jsem musel odevzdat zbraň i s náboji. Do rána jsem cestoval od jedné kanceláře k druhé a byl podrobován výslechy. Ráno jsem už ani nevěděl, jak se jmenuji. NIKOMU bych tento zážitek nepřál zažít. Šíma, pokud vím se do vlasti nevrátil a snad je někde v Austrálii. U soudu v jeho nepřítomnosti dostal 4,5 roku a byl vyloučen z SSM. Jeho pistole a náboje byly vráceny po pár dnech na hraničním přechodu v Nové Bystřici rakouskými orgány. Tak to je asi všechno, na co jsem si po tolika letech vzpomněl.

Bývalý pátrač 18. rPS Slavonice Roman K. z Havířova

Rok 1981

Dne 18. května v době mezi 10:00 – 11:00 hod. došlo k proryvu státních hranic v prostoru HM VII/2-4 lesním dělníkem Miroslavem Hotovým z Dačic, který zneužil propustku do hraničního pásma. Dne 18. května v 05:52 hod. byl propuštěn spolu s dalšími třemi lesními dělníky a řidičem na vnější stranu ŽTZ v úseku P-13 na pracoviště, které se nachází asi 800 m západně od osady Maříž, ve vzdálenosti 1100 m od státní hranice HM VII/3. Řidič po odvozu pracovní skupiny se vrátil zpět. Pracovní skupina se měla vracet z vnější strany ŽTZ ve 14:00 hod. Řidič se pro ně vracel a chyběl dělník Hotový, který opustil pracoviště kolem 11:00 hod. s tím, že se vrací domů. Velitel hlídky volal DDR, že chybí Hotový a ten poznatek předal veliteli rot, který nařídil prověřit situaci. DDR se dotazoval velitele hlídky, který sloužil na stanovišti v dopoledních hodinách, zdali se Hotový vracel a zapomněl u hlídky propustku. Ten mu oznámil, že Hotový se sám nevracel. DDR hlásil veliteli rot, že situace je v pořádku. Dne 19. května v 08:05 hod. volal vedoucí lesní správy na rotu, že Hotový se nedostavil do zaměstnání a zdali o něm něco neví. Na základě toho provedl velitel rot kontrolu deníku propouštění osob za ŽTZ, deníku DSP a vytěžil pohraniční hlídky, které 18. května propouštěly osoby za ŽTZ na stanovišti P-13. Pojal podezření, že Hotový zneužil propustku a ilegálně opustil republiku. Situaci hlásil na velitelství praporu v Nové Bystřici a obvodnímu oddělení VB v Dačicích. V odpoledních hodinách 19. května došlo ke kontaktu s rakouskými orgány ZW, zdali se u nich nenachází občan Hotový. Večer sdělily orgánové ZW, že občan Hotový se nachází v Rakousku a je odvážen do Vídně. Šetřením bylo zjištěno, že Hotový v roce 1975 žádal o povolení práce v kapitalistické cizině, a to mu bylo znemožněno s tím, že jeho pracovní morálka neodpovídá požadavkům. Jeho plánovaný útěk umožnil nedostatečně pevný režim při provádění a zabezpečování prací za ŽTZ, a taky nebyla kontrola lesních dělníků jak ze strany lesního technika, tak i funkcionářů rot.

Rok 1982

Dne 18. dubna v 20,40 hod. byl při kontrole ve vlaku zadržen Pavel Benda z Telče, který neměl doklady a přiznal se k ilegálnímu opuštění republiky.

Dne 10. října v 16:50 hod. byl zadržen muž ze Slavičina, který přijel do Mutišova odcizeným autem a měl v autě kleště a další věci na překonání ŽTZ. Při kontrole dokladů zaútočil na pátrače nožem.

Rok 1983

Dne 23. května v 20:30 hod. byli na zastávce ČSAD Horní Bolíkov zadrženi čtyři občané PLR.

Rok 1984

Dne 22. února byl ve stohu v Bolíkově zadržen Lubomír Horák, který trpěl duševní chorobou. Byl převezen do psychiatrické léčebny.

Dne 23. června v 10:30 hod. byla zadržena občanka NDR Erna Hafner, která ze silnice do Slavonic si fotografovala ŽTZ, nebyl jí prokázán úmysl překročení státních hranic a byl jí odebrán film.

Dne 2. srpna v 09:00 hod. byl 20 m na našem území u HM VII/2-3, zadržen občan NSR, důchodce, která patrně zabloudil. V odpoledních hodinách na hraničním přechodu Nová Bystřice předán rakouským orgánům.

Rok 1985

Dne 20. června v 06:18 hod. zjistila kontrolní hlídka ŽTZ podhrabání signální stěny úseku 24 s využitím prázdné nábojnice od světlice, která ležela opodál. Situace byla předána na rotu DDR, který vyhlásil pohraniční poplach, pohraniční hlídky překryly pravděpodobný směr narušitele k státní hranici a do místa narušení byla vyslána poplachová hlídka. Psovod na stopu nasadil služebního psa, který psovoda dovedl po viditelné stopě až k HM VII/8 a dál stopa pokračovala do rakouského vnitrozemí. Psovod u státní hranice ukončil činnost z důvodu zákazu překročení státní hranice.

V úseku 18. pohraniční roty Slavonice je vybudována signální stěna U-80 v celkové délce 10 932 m. Má 36 signálních úseků, z toho je 12 úseků vybudováno v katastru obce Maříž, která byla vyjmuta z hraničního pásma. Do Maříže vede silnice od města Slavonice do Starého Města, přičemž kontrola osob a aut vjíždějící otevřenými vraty do Maříže na trase SIS není pohraniční rotou zabezpečována. Po uvedení proryvu došlo k opatřením, kdy kontrolní hlídka při zjištění příznaků narušení měla ihned zahájit pronásledování ve směru k státním hranicím a zabezpečit střežení v prostoru osady Maříž.

Rok 1986

Popis objektu pohraniční roty Slavonice

Na rotu se vcházelo vchodem ze dvora a asi po třech schůdkách jsme se dostali na velkou chodbu, vpravo byla jídelna, vedle noční jídelna pro noční hlídky, kde byly dvě várnice

s teplým čajem a kávou, nakrájený chléb, misky s marmeládou, máslem, sádlem a cibulí. U jídelen byla kuchyně. Vedle byla malá místnost pro poplachovou hlídku. Vlevo byla kancelář

rPS Slavonice-foto pochází ze snímkování objektů PS z roku 1977 HSPSOSH.

Zdroj: ABS CR Kanice

výkonného praporčíka, proviantní sklad, umývárka a WC. Přes velkou chodbu pokračovala úzká chodba, kde byl stůl dozorčího roty, vedle zbrojárka, za ní kancelář DDR-dozorčího důstojníka roty, vedle místnost DSP-dozorčího signálního přístroje, na druhé straně chodby byly kanceláře velitele roty, politruka a rotního svazáka a ústilo zde schodiště do prvního patra. V prvním patře se nacházely světnice mužstva, šatna, umývárna a WC a společenská místnost s televizí. Schody do druhého patra a tam byla místnost na školení, malý kinosál, kabinka promítače, jedna světnice pro velitele třetí čety a spojařská dílna. Schody na půdu, kde byla místnost s kulečnickem a ping-pongový stůl. Ve sklepě bylo uhlí na topení, sklad brambor a sušárna mokřých věcí.

Na průčelí budovy byl umístěn světlomet, který osvětloval nástupiště před rotou, ten se rozsvěcoval v noci při nástupu pohraničnicků při poplachu. Bokem budovy roty byly kotce pro služební psy s kuchyní, kde se vařilo jídlo pro psy, za kotci byl muniční sklad, což byl vybetonovaný prostor v zemi s železným poklopem, uzamčený na dva zámky. Vedle stály garáže pro auta, velká, kde parkovala nákladní V-3 S a vedle menší, kde parkovaly GAZy, později UAZy a také motorka JAWA-350, určená pro moto-hlídku. Mezi budovou roty a signální stěnou byla překážková dráha, hřiště na fotbal a prasečák, kde se chovaly prasata na přílepení stravy. Na rotě byla strelnice pro pistole a malorážky, která stála bokem garáží, směrem k státní hranici. Na střelby ze samopalu, kulometu a RPG se jezdilo k Písečné, kde byla velká strelnice. Na strážním kopci byl cvičný prostor při vyhlášení BoPo-bojového poplachu. Toto je popis pohraniční roty z poslední doby osmdesátých let. Během vzniku pohraniční stráže se objekt roty několikrát měnil a také trasa DZ se stanovišti hlídek.

Dne 23. listopadu byla prověrka prostoru roty, kdy v rakouském tisku se značně opožděně objevila zpráva, že v prostoru Slavonic došlo k podhrabání pod DZ a k proryvu osoby. Komise konstatovala, že k žádnému proryvu u roty v tomto období nedošlo.

Rok 1987

Dne 13. července v 03:00 hod. došlo ke zkratu na signální stěně úseku č. 11, do rána probíhala pohraniční akce s výsledkem, že zkrat způsobil divočák, který honil srnu.

Dne 23. srpna v 02:55 hod. byli zadrženi 2 občané NDR, kteří se dostali přes signální stěnu úseku č. 27 a po 50 metrech byli zadrženi poplachovou hlídkou.

Tabulka s délkami úseků rot 15. bPS

Rota	délka úseku po ŽTZ	délka úseku po SH
1. r PS HORNÍ DVORÍŠTĚ	7. 164 m	9. 224 m
2. r PS DOLNÍ DVORÍŠTĚ	7. 150 m	5. 104 m
3. r PS KAMENNÁ	6. 693 m	8. 555 m
4. r PS CETVINY	10. 876 m	21. 900 m
5. r PS ČERNÉ ÚDOLÍ	11. 138 m	12. 055 m
6. r PS ŠEJBÝ	10 487 m	9. 880 m
7. r PS NOVÉ HRADY	6. 492 m	8. 880 m
8. r PS FIŠEROVY CHALUPY	8. 457 m	9. 640 m
9. r PS ČESKÉ VELENICE	6. 660 m	7. 977 m
10. r PS KRABONOŠ	7.198 m	10. 125 m
11. r PS TOKÁNIŠTĚ	9. 904 m	11.930 m
12. r PS CHLUM u TŘEBONĚ	8. 850 m	8. 250 m
13. r PS HÁJNICE	4. 587 m	6. 880 m
14. r PS NOVÝ VOJÍŘOV	4. 889 m	6. 910 m
15. r PS SMRČNÁ	4. 384 m	7. 880 m
16. r PS ARTOLEČ	8. 583 m	14. 900 m
17. r PS STARÉ MĚSTO	9. 575 m	14. 852 m
18. r PS SLAVONICE	11.873 m	8. 280 m
19. r PS SLAVĚTÍN	5.963 m	5. 540 m
20. r PS PÍSEČNÁ	5.990 m	7. 400 m
21. r PS RANCIŘOV	6. 362 m	5. 150 m

Z tabulky je patrné, že rota Slavonice měla v 80. letech nejdelší úsek ŽTZ 15. bPS České Budějovice díky tzv. kapse ŽTZ kolem Maříže.

Tabulku poskytl pan Zdeněk Moša mjr. v.v.

Rok 1988

Dne 2. ledna v 17:25 hod. došlo k proryvu státních hranic, 200 m od styku se sousední pohraniční rotou Slavětín, HM VII/11, kdy proryv uskutečnil vojenský zběh ČSLA VÚ-Jihlava voj. Luboslav Škorba, po kterém bylo vyhlášeno celostátní pátrání. Narušitel přišel pěšky z vnitrozemí ke komunikaci Slavonice-Slavětín a došel k signální stěně úseku č.39, kterou překonal prolezením. U roty byl zaznamenán trvalý zkrat po dobu 1. minuty a byla vyslána poplachová hlídka, kdy služební pes zachytil stopu a po vypracování asi 500 m jí v bažinatém terénu ztratil. Se zpožděním byla z roty vyslána skupina překrytí, která měla za úkol přehradit pravděpodobný směr postupu narušitele a byla obeznámena sousední rota Slavětín, která taky opožděně vyslala k překrytí svou hlídku ze stanoviště Pajdal. Do místa narušení dorazil i operační důstojník, který nezjistil žádné příznaky narušení osobou jako řidič poplachové hlídky. Vysílačkou zavolal psovodovi, který marně vyhledával stopu, aby se

vrátili na svá původní místa. Operační důstojník poté volal odpovědnému funkcionáři na prapor do Nové Bystřice, že zkrat způsobila srna. Dne 5 a 6. ledna přijela na rotu komise z HS PS, která prověřovala poznatek o pravděpodobném proryvu z 2. na 3. ledna a zjistila na úseku č. 39 pět strhaných vodičů signální stěny. Rekonstrukce proryvu potvrdila časovou nereálnost všech prováděných opatření operačním důstojníkem z 2. ledna, kdy došlo ve večerních hodinách ke zkratu na úseku č. 39. Z rekonstrukce proryvu lze předpokládat, že vojenský zběh, přešel na území Rakouska až po zrušených opatřeních. Při správném a rozhodném vedení bylo v silách rotu narušitele zadržet.

Rok 1989

Vzdušnou ochranu státních hranic v prostoru Slavonicka prováděla PVOS protivzdušná obrana státu. Z pozorovacích hlásek Stámkov PH-282, kóta 702 a Slavětín PH-286, kóta 604. bylo přímé spojení s rotou.

Od 1. prosince došlo vlivem politické situace ke změně v systému ochrany státních hranic. Začaly se odstraňovat dráty kolem Maříže a postupně v dalších směrech. Od 1. června 1990 bylo zrušeno hraniční pásmo a byl podán návrh na zřízení hraničního přechodu. Státní hranice byla označena cedulemi „POZOR STÁTNÍ HRANICE.“ Dne 23. března 1991 byl otevřen hraniční přechod Slavonice - Fratres.

Pohraniční stráž ukončila činnost dne 27. srpna 1991. V témže roce byl objekt roty vyklizen a měla jej převzít celní správa, k tomu ale nedošlo. Ochrana státních hranic byla prováděna z objektu sousední bývalé rotu Slavětín. Budova rotu Slavonice byla prodána soukromému majiteli v roce 1992, leč jeho záměr nevyšel, a tak v září 2021 bylo vydáno povolení k její demolici pro její špatný stav. V listopadu 2021 byla budova bývalé pohraniční rotu Slavonice zbourána.

Tlak narušitelů v úsek rPS Slavonice.

1951	13 / 2	1960	9 / 0	1970	13 / 2	1980	7 / 0
1952	5 / 5	1961	5 / 0	1971	12 / 2	1981	4 / 1
1953	1 / 6	1962	1 / 0	1972	8 / 2	1982	2 / 0
1954		1963	4 / 0	1972	10 / 0	1983	6 / 0
1955		1964	1 / 0	1974	5 / 0	1984	5 / 0
1956	1 / 2	1965	1 / 0	1975	4 / 0	1985	2 / 1
1957		1966	4 / 1	1976	2 / 0	1986	0 / 0
1958	7 / 0	1967	8 / 0	1977	1 / 2	1987	2 / 0
1959	7 / 0	1968	22 / 4	1978	6 / 0	1988	3 / 1
		1969	11 / 4	1979	7 / 0	1989	

Počet zadržených osob / Počet osob, kterým se podařil nelegální přechod SH

Velitelé roty PS Slavonice

<i>por. Horký</i>	od 1951 - 1953
<i>por. Řezníček František</i>	od 1953 - 1954
<i>por. Dědek Karel</i>	od 1954 - 1959
<i>kpt. Müller František</i>	od 1960 - 1.3. 1962
<i>mjr. Řezníček František</i>	od 15.7. 1966
<i>mjr. Nosek Rudolf</i>	od 1.7. 1973 - 14.7.1977 spáchal sebevraždu
<i>mjr. Šplíchal František</i>	od 14.1. 1977
<i>pplk. Blažek Jaroslav</i>	od 28.1. 1981
<i>mjr. Sedláček Jan</i>	od 3.9. 1986 -1989

Prvomájové průvody.

Pro některé svátek a radost, pro jiné povinnost spojená s donucením, ale také těšení se na alegorické vozy nebo třeba na novou techniku zemědělců, ale hlavně na vojáky a pohraničníky a jejich čtyřnohé kamarády, bez nichž by byl průvod zklamáním. Nebylo vždycky takové krásné počasí, jako je na našich snímcích ze Slavonic, ale vždycky je to vzpomínka na radost, úsměvy, veselí, girlandy, prapory na mládí. Na to co bylo a už se nevrátí.

Při práci na historii rPS Slavonice, která trvala více než rok, pomáhalo mnoho přátel, kteří nám poskytli své vzpomínky nebo dnes už vzácné fotografie neexistujícího objektu. Náš kolektiv se tak rozšířil o další spolupracovníky, kteří obětovali svůj čas a vynaložili nemalé úsilí při pátrání po událostech, na které pomalu padá prach zapomnění.

*Luděk Kozlovský
Robert Procházka*

Zdroje:

Kronika města Nová Bystřice

Kronika města Slavonic 1923-1965

ABS-Kanice – Památník četnické stanice Slavonice z let 1938-1945

Pohraniční knihy roty Slavonice

Pavel Vaněk -Pohraniční stráž a pokusy o přechod státní hranice v letech 1951-55 Praha-2008

Pavel Vaněk-Vojenská kronika 4.znojemské pohraniční brigády 1945-1955 Praha-2009

Vojenská kronika 4.znojemské pohraniční brigády z let 1951-1978 - fond 2341

Soukromé archivy

Redakce AVH:

Luděk Kozlovský voj. v.z. mail: kilianzlipoltova@email.cz

Antonín Novotný mjr. v.v.

JUDr. Jiří Císař mjr. v.v. mail: zeleny.kamen@seznam.cz

Všechna čísla časopisu AVH-archivy a vzpomínky hraničářů naleznete na www.vojensko.cz v rubrice: Různé, sekce: Knihy, časopisy, povídky. Časopis je šířen pouze elektronickou cestou. Vydávají veteráni pohraniční služby. Redakce uvítá všechny zájemce o spolupráci na tvorbě časopisu.

jc